

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**MIGRACIONS I
MULTICULTURALISME**

Coordinació: CARLES FEIXA PAMPOLS

Any acadèmic 2013-14

Informació general de l'assignatura

Denominació	MIGRACIONS I MULTICULTURALISME
Codi	100035
Semestre d'impartició	1r Q Avaluació Continuada
Caràcter	Optativa
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	CARLES FEIXA PAMPOLS
Departament/s	Geografia i Sociologia
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 60 Hores no presencials: 90
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Horari de tutoria/lloc	Carles Feixa (coordinador) DI, Dm 12-13 h. Despatx: 3.38. Tlf: 973702137 David Block (ICREA) DI 12-13 Despatx:1.05

Carles Feixa (coordinador)
David Block (ICREA)

Informació complementària de l'assignatura

- Estudi dels processos migratoris en el passat i en el present
- Coneixement dels moviments poblacionals, les seves causes i efectes, així com capacitat de participar en el disseny de polítiques socials al respecte
- Estudi dels processos migratoris i les relacions interculturals. Migracions i transnacionalisme.
- Polítiques del multiculturalisme. El cas dels Estats Units i Europa
- Migracions i segones generacions. El cas dels joves d'origen llatinoamericà

Objectius acadèmics de l'assignatura

Veure apartat de competències.

Competències

Competències	objectius formatius
Capacitat de distingir la diferència cultural i les seves significacions diacròniques, socioeconòmiques, polítiques i ideològiques	O1: Comprendre la relació entre les dinàmiques socials i les seves repercussions territorials
Coneixement i sensibilitat envers la diversitat cultural	O2: Aprofundir en els aspectes singulars i característics de la diversitat cultural
Capacitat per aplicar els coneixements a la pràctica	O3: Dur a terme una pràctica de recerca tutoritzada

Continguts fonamentals de l'assignatura

TEMARI

Part I. MIGRACIONS I MULTICULTURALISME: TEORIA I HISTÒRIA

1. Introducció: conceptes bàsics. *Carles Feixa.*
2. Les migracions en la història: de l'estret de Bering a l'estret de Gibraltar. *Carles Feixa.*
3. Models històrics d'immigració: Amèrica. *David Block*
4. Models històrics d'immigració: Europa. *David Block*
5. Debat multicultural i plurilingüisme. *David Block*

Part II. MIGRACIONS I GENERACIONS. EL CAS DELS JOVES MIGRANTS

6. Els fills dels migrants: Segones Generacions? *Carles Feixa.*
7. Joventut i migracions: el cas dels joves d'origen llatinoamericà a Espanya. *Carles Feixa.*
8. Els joves migrants en l'entorn escolar: el cas de les aules d'acollida. *Carles Feixa.*
9. Els joves migrants en l'entorn urbà: el cas dels latin kings & queens. *Carles Feixa.*
10. Els joves migrants i les seves identitats culturals: Unidos por el Flow. *Carles Feixa.*

PRÀCTIQUES

Seminari. CINEMA I MIGRACIONS

1. Les migracions en la història. *El tren de la memoria*.
2. Migracions i Multiculturalisme a Amèrica. *El padrino*.
3. Migracions i Multiculturalisme a Europa. *Les mauvais garçons*.
4. Migracions i Multiculturalisme a Espanya. *En construcción*.
5. Cultures juvenils migrants. *Vida real: Latin kings en Catalunya*

Pràctiques d'Aula. EINES METODOLÒGIQUES

1. L'entrevista i la història de vida
2. El treball de camp i l'observació participant
3. Mètodes audiovisuals

Pràctiques de Camp. VISITES

1. Visita al Projecte Hip-Hop Intercultural (Ajuntament de Lleida) (01-10-2013)
2. Visita a Barcelona: CCCB (Visita Raval) i Seminari ICREA (16-12-2013)

Jornades

1. XV Fòrum d'Estudis sobre la Joventut: els altres joves (12/14-12-2013)

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	O*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Vegeu temari i cronograma	O1	1	30	-
Seminaris (S)	S: Cinema i Migracions	O2	1	15	-
Pràctiques (P)	PA: Eines metodològiques PC: Visita a institucions que tracten les migracions PC: Pràctica de recerca tutoritzada	O3	1	9 3	- 30
Treballs (T)	T1: Assaig teòric sobre les lectures (a concretar a l'inici del curs) T2: Comentari de cinema (a concretar a l'inici del curs) T3: Informe sobre la pràctica de recerca (a concretar en les classes pràctiques)	O2 O3 O4	Ind Ind Ind	3	20 20 20
Tutories (Tut)	Tutories en aula i individuals	O3	Ind	-	-
Altres (AA)	CV: Lectures			0	0
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació		1-	-	-
TOTAL	El total absolut sempre ha de sumar 187.5 h (7.5 ECTS) o 150 h (6 ECTS)			60	90

O: Objectiu. G: número de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials de l'alumne.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Setmana	Dilluns		Dimarts		Sessió extraordinària	PROF
	Activitat	Temari	Activitat	Temari		
1 ^a : 16-17 Set	Acollida i Presentació					Feixa-Block
2 ^a : 23-24 Set	M (GG)	Tema 1	S	Cinema 1		Feixa
3 ^a : 01 Oct					VISITA 1	Feixa
4 ^a : 07-08 Oct	M (GG)	Tema 2	S	Cinema 2		Feixa
5 ^a : 14-15 Oct	M (GG)	Tema 3	PA	Eines 1		Block
6 ^a : 21-22 Oct	M (GG)	Tema 4	PA	Eines 2		Block
7 ^a : 28-29 Oct	M (GG),	Tema 5	PA	Eines 3		Block
8 ^a : 04-05 Nov	M (GG)	Tema 6	S	Cinema 3		Feixa
9 ^a : 11-12 Nov	M (GG)	Tema 7	S	Cinema 4		Feixa
10 ^a : 18-19 Nov	M (GG),	Tema 8	S	Cinema 5		Feixa
11 ^a : 25-26 Nov	M (GG)	Tema 9				Feixa
12 ^a : 02-03 Des	M (GG)	Tema 10				Feixa
13 ^a : 13-14 Des					FORUM	Feixa
14 ^a : 16 Des					VISITA 2	Feixa-Block
15 ^a : 13-14 Gen	Posta Comú Treballs					

Sistema d'avaluació

mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	observacions	O*	Activitat	%*
Assistència i participació (As)	Pot millorar la nota, especialment si l'assistència ha estat activa i participativa a l'aula. També compta l'assistència a les tutories.	Control aleatori d'assistències a l'aula	O1	Totes les presencials	
Taller d'avaluació (TA) (Examen)					
Informe (In) / Treballs (T)	T1: Informe escrit sobre les lectures (individual) T2: Informe escrit sobre el Seminari "Cinema i Migracions" (individual) T3: Informe escrit sobre una pràctica de recerca dirigida (en grup)	Informes escrits obligatoris	O1 O2O3	Informe escrit Informe escrit Informe escrit	30 30 40
Altres (A)					100
TOTAL					100

O: Objectiu. %: percentatge en la nota final.

Bibliografia i recursos d'informació

Els documents de consulta obligada i/o recomanada per als estudiants, les condicions i terminis de la consulta i la forma d'accés (campus virtual, biblioteca, copisteria, etc.) s'especificaran a l'inici del curs.

Manuals

- Castles, S., & Miller, M. J. (2004). *La era de la migración*. México: Miguel Angel Porrúa.
- Chambers, I. (1994). *Migración, cultura, identidad*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Giménez, C. (2003). *¿Qué es la inmigración?* Barcelona: RBA.
- Rea, A., & Triper, M. (2009). *Sociología de la inmigración*. Barcelona: Hacer Editorial.
- Ribas, N. (2004). *Una invitación a la sociología de las migraciones*. Barcelona: Ediciones Bellaterra.

Monografies

- Block, D. (2006). *Multilingual identities in a global city. London stories*. London and New York: Palgrave.
- Feixa, C. (Dir.), Porzio, L., & Recio, C. (Coords.). (2006). *Jóvenes latinos en Barcelona. Espacio público y cultura urbana*. Barcelona: Anthropos-Ajuntament de Barcelona.

Lectures per temes

1. Block, D. (2006). *Multilingual identities in a global city*. Cap.1.
2. Block, D. (2006). *Multilingual identities in a global city*. Cap.2.
3. Block, D. (2006). *Multilingual identities in a global city*. Cap.3.
4. Block, D. (2006). *Multilingual identities in a global city*. Cap.4.
5. Block, D. (2006). *Multilingual identities in a global city*. Cap.5-9.
6. Feixa, C. et al. (2006). *Jóvenes latinos en Barcelona*. Cap 1.
7. Feixa, C. et al. (2006). *Jóvenes latinos en Barcelona*. Cap 2.
8. Feixa, C. et al. (2006). *Jóvenes latinos en Barcelona*. Cap 3.
9. Feixa, C. et al. (2006). *Jóvenes latinos en Barcelona*. Cap 4.
10. Feixa, C. et al. (2006). *Jóvenes latinos en Barcelona*. Cap 5-10.

Bibliografia General: Part I

- Achotegui, J. (Ed.). (2009). *Emigrar en el siglo XXI. El síndrome del inmigrante con estrés crónico y múltiple síndrome de Ulises*. Llançà: El mundo de la mente.
- Barth, F. (Ed.). (1976). *Los grupos étnicos y sus fronteras*. México: FCE. [1969].
- Candel, F. (1964). *Els altres catalans*. Barcelona: Edicions 62.
- Comas, M. (Ed.). (2004). Dossier: Gestionar la diversitat. *Revista d'Etnologia de Catalunya*, 24.
- De Lucas, J., & Torres, F. (Eds.). (1994). *Inmigrantes ¿Cómo los tenemos?* Madrid: Talasa.
- Enzensberger, H.-M. (2002). *La gran migración*. Barcelona: Anagrama. [1992].
- Giménez, C. et al. (2006). *El codesarrollo en España*. Madrid: Catarata.
- Goytisolo, J. et al. (2006). *La inmigració: una oportunitat?* Andorra: Govern d'Andorra.
- Hill Collins, P., & Solomos, J. (Eds.). *The SAGE Handbook of Race and Ethnic Studies*. London: SAGE.
- Lamo de Espinosa, E. (Ed.). (1995). *Culturas, estados, ciudadanos. Una aproximación al multiculturalismo en Europa*. Madrid: Alianza.

- Lewis, O. (1986). *Ensayos antropológicos*. México: Grijalbo.
- Martínez Veiga, U. (2001). *El Ejido. Discriminación, exclusión social y racismo*. Madrid: La Catarata.
- Moreras, J. (1999). *Musulmanes en Catalunya. Espacios y dinámicas comunitarias*. Barcelona: CIDOB.
- Prat, J. (2007). El modelo del migrante. *Los sentidos de la vida*. Barcelona: Bellaterra.
- Pujadas, J. J. (1993). *Etnicidad. Identidad cultural de los pueblos*. Madrid: Eudema.
- Ros, A. (Coord.). *Interculturalitat*. Barcelona: Pòrtic.
- San Román, T. (1996). *Los muros de la separación*. Barcelona: Tecnos-UAB.
- Santamaría, E. (2002). *La incógnita del extraño*. Barcelona: Anthropos.
- Solé, C. (2001). *El impacto de la inmigración en la economía y en la sociedad receptora*. Barcelona: Anthropos.
- Stolcke, V. (1993). El problema de la inmigración en Europa: el fundamentalismo cultural como nueva retórica de exclusión. *Mientras Tanto*, 53, 73-113.
- Thomas, W. I., & Znaniecki, F. (1978). *The Polish Peasant in Europe and America*. New York: Dover. [1918].
- Wieviorka, M. (1992). *El espacio del racismo*. Barcelona: Paidós. [1991].
- Wacquant, L. (2007). *Pàries urbans. Ghetos, banlieues, Estat*. Barcelona: Edicions de 1984. [2005].

Bibliografía General: Parte II

- Aparicio, R. (2007). Las 'segundas generaciones' de origen inmigrante: ¿asimilación o integración. *Puntos de Vista*, Observatorio de las Migraciones y la Convivencia Intercultural. Madrid: 10, 7-24.
- Comas, M., & Quiroga, V. (2005). *Menors que emigren sols del Marroc a Catalunya*. Barcelona: Mediterrània.
- Checa, F. et al (Eds.). (2006). *Menores tras la frontera*. Barcelona: Icària.
- Feixa, C. (Dir.), Porzio, L., & Recio, C. (Coords.). (2006). *Jóvenes latinos en Barcelona. Espacio público y cultura urbana*. Barcelona: Anthropos-Ajuntament de Barcelona.
- Garreta, J. (2011). Las experiencias escolares de la inmigración. *Papers. Revista de sociologia*, 96(1), 205-223.
- Juliano, D. (1993). *Educación intercultural. Escuela y minorías étnicas*. Madrid: Eudema.
- Karrouch, L. (2004). *De Nador a Vic*. Barcelona: Columna.
- Mauger, G. (2007). *La revuelta de los suburbios franceses: una sociología de la actualidad*. Buenos Aires: Antropofagia.
- Portes, A. (2001). *The new second generation*. New York: Russel Sage Foundation.
- Rodríguez, D. (2007). Inmigración y modelos de incorporación. In VV.AA. *Políticas y modelos de acogida* (pp. 7-42). Barcelona: CIDOB.
- Suárez, L., & Jiménez Álvarez, M. (2011). Menores en el campo migratorio transnacional. Los niños del centro (Diario d'entro). *Papers. Revista de sociologia*, 96(1), 11-33.
- Suárez-Orozco, C., & Suárez-Orozco, M. M. (2002). *Children of Immigrants*. Cambridge: Harvard University Press.
- Torreadella, L., & Tejero, E. (2005). *Pioners i pioneres. Trajectòries biogràfiques de filles i fills de famílies immigrades a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill-Caixa Sabadell.
- VV.AA. (2011). Jóvenes e identidad. *Papers. Revista de sociologia*, 96(1).

Filmografía

- Armendáriz, M. (1990). *Las cartas de Alou*. España: TVE. 92'. La vida de un inmigrante subsahariano.
- C33. (2004). *Crònica d'una mirada: L'emigració*.
- Carr-Brown, D., Bourgeois, P., & Bodet, P. (2004). *Croniques de la violence ordinaire: Les mauvais garçons* (Los chicos malos). France: France2. 90'.
- Chaplin, Ch. (1917). *El inmigrante*.
- Forn, J.M. (1966). *La piel quemada*.
- Guerin, G. (2000). *En construcción*.
- Kassovitz, M. (1995). *La Haine* (El odio). France: Canal +. 98'. Un día en la vida de tres jóvenes en la multiétnica *banlieue* de París, tras la explosión de una revuelta juvenil.
- Kaye, T. (1998). *American History X*. USA: 120'. Retrato del mundo neonazi.
- Lazaga, P. (1968). *La ciudad no es para mí*. Peripecias de un inmigrante rural recién llegado a la ciudad.
- Lee, S. (1989). *Do the Right Thing* (Haz lo que debes). USA: Universal Pictures. 120'. Jóvenes afroamericanos y portorriqueños en la NY de los 80s, en los orígenes de la cultura rap.
- Nair, M. (1992). *Mississippi Massala*. USA-India. 118'. Una familia india emigra des d'Uganda fins els Estats Units.
- Rosso, F. (1980). *Babylon*.
- Soler, Ll. (1998). *Saïd*. España. 98'. La vida de un emigrante marroquí en España.
- Visconti, L. (1960). *Rocco y sus hermanos*. Italia. 180'. Una familia que emigra de Lucania a Milán.
- Wise, R. (1961). *West Side Story*. USA: United Artists. 182'. La historia de Romeo y Julieta trasladado al Brox en los 50s.